

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy-Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I.

Egyes számok kaphatók: a dohánytöredékekben.

Közyülés a városnál.

Az első délutáni közgyűlés.

A ki a legközelebbi benyomások után akar ítéletet mondani, azt hisszük, általánosságban kedvezőtlen ítéletet mondana.

Valóságos paprikás hangulat. Csupa jókedv, izgékonyaság, csupa túlságos érdeklődés minden egyes tétel iránt.

Voltak is sokan, akik a délutáni üléshez felett már most meghúzták a lélekharangot.

Pedig az ítéletet fel kell függeszteni. Az a három hónap, ameddig a közgyűlés előbbi határozatának érvénye fenn áll, bizonyára meg fogja mutatni a délutáni ülések előnyeit.

Hogy a hangulat nagyon is nem méltóságos volt, láttuk; hogy egy-két, a szó szoros értelmében vett murciúz hangot is hallottunk, az is bizonyos; de hát azt sem szabad elfelednünk, hogy nem Széchényi főispán elnökölt, hanem Havranek polgármester. Aztán a költségelirányzati tárgyalás volt. Évek óta sok ilyen tárgyalást hallottunk már. Ez a legfontosabb tárgy máskor mindig utolsó tárgynak maradt s 20–30 bizottsági tagnál több ritkán esett kétségbe a város sorsa fölött; a többi elment haza ebédelni. Most a költségelirányzat első tárgy levén s mindenkinek levén feleslegesen elég ideje hozzá, mindenkiben feszengett legalább egy-két vezércikk anyaga s boldogtalan lett volna, ha egy két „szellemes“ közbekialtást meg nem eresztett volna akkor, mikor városunk haladásáról (az adósság érvénye felé) és elmaradottságáról beszéltek.

Nem mindennapi körülmény volt az sem, hogy az ülés jelentős részét Pisky László biztag foglalta le. Hogy ez a sokat tapasztalt, az életbölcsesség esszenciájából nagy raktártartó bizottsági tag sok okosat és sok jót mondott, az bizonyos, de nem született szónok, illetőleg nem rendelkezik olyan stentori hanggal, a mely viharok fölött uralkodni tudna. Mivel hangját csak a közvetlen közelében levők hallották, általános szórakozottság uralkodott a kedélyeken. S ha ez a delnő egyszer otthon érzi magát valahol, bizony nagyon nehezen lehet lecsengetni.

Végül bátran kérdünk akárkit, mikor ült a bizottsági testület 5 óra hosszat egyfolytában a közgyűlési teremben? Ennyire mi még mi nem láttunk példát. Pedig a közügyek tárgyalásához első sorban idő kell, hogy a főzökanalet kezelő hatalmasságok ne szakithassák meg a gyűlés folyását akkor, amikor talán a legfontosabb adósságcsinálásról tárgyalnak a város atyái.

Az intelligens elem — örömmel láttuk — szinte teljes számban jelen volt. Ez pedig óriási előnye a város ügyeinek.

A költségelirányzatokat természetesen egész terjedelmükben elfogadták, belőle csak a kútszínalási tételről vettek el 1000 koronát. Hozzá azonban tettek. Holly Géza dr. éles szeme kibogarászott egy 16 ezer koronás tételt a homály-

bó s ennek révén szerencsésen megértük, hogy a pótdadó jövőre nem 75, hanem 77 százalék lesz (az idén 62% volt). Ezzel szemben csak az a szomorú dolog, hogy semmi jelentős új dologra nem tekinthetünk vissza. Csak a személyi kiadások, irodai költségek, fűtési stb. kiadások gyarapodtak, a város pedig maradt mindenben a régi-ben, és büszke lehet rá, hogy évi kiadásai 1 millió 131,287 koronára rugnak, törlesztendő adósságunk pedig 2 millió 813,403 kor. 81 fillért tesz ki. Ez is valami!

A közgyűlés októberi tárgysorozata egyébként nagyon rövid volt. Vitát alig provokált valami s a villamvilágítás ügyén s Holly Géza dr. két felszólalásán kívül alig volt egyéb érdelemleges momentum. Vége is lett rövid fél óra alatt.

Részletes tudósításunk a következő:

Széchényi Viktor gróf főispán elfoglalva levén, a gyűlést Havranek József polgármester nyitotta meg 13 órakor. A következő közgyűlés nov. 25-én d. u. 3 órakor lesz.

A közgyűlés első sorban a költségelirányzat tárgyalását tűzte napirendre.

A költségelirányzat általános tárgyalása.

Havranek József polgármester rövid beszédben utalt a költségvetésre, a mely úgy szólván semmi újításról nem ad számot. Minden maradt a régi-ben, csak a költségek emelkedtek. A vezeték költségeiből semmit sem állítottak be, mivel most a kölcsönfelvétel nem lehetett indokolt. Jelzi azt is, hogy új jövedelmi forrásaink sem nyíltak.

Juli István főszámvevő a megszaporodott költségeket a drágaság nyomasztó terhének tudja be. Jelzi, hogy a vadmezők bérbeadásánál (a minap irtunk 3000 kor., állott elő. A fogyasztási adóknál körülbelül 10 ezer koronával, a reálisoknál pedig 9 ezer koronával kevesebb lesz a kiadásunk. (Ennek kieszközölését Saára Gyula dr. országgy. képviselőnknek köszönhetjük.)

Kégl Miklós v. b. t. a részletekhez nem kívánván szólni, általánosságban bírálja a költségvetést. Olyannak látja a város állapotát, mint mikor valaki a lejtőn megindult felfelé és nincs már ereje hozzá, hogy megállhasson. Haladni akarunk s ezt diadallal említtük. Jó! hiszen haladni mindenki akar, de egyik megnézi hogy hova lép, a másik nem, hanem hanyatt-homlok rohan felfelé, addig, míg fölborul. Mennél súlyosabbak a terheink, annál több ujat akasztunk a nyakunkba. S még haragusanak, ha valaki ez ellen felszólal s megszólják azt a szegény ördögöt, a ki azzal törődik, hogy mindehhez honnan szerzünk majd pénzt (Derűtséggel) Olyan bizottságot szeretne már látni a sok között s a melyik arról tanácskozna, hogy honnan szerzünk pénzt. Elkölteni nem viced, de megszerezni nehéz (Derűtséggel) Kapunk vízvezetékét, de nem lesz benne köszönet. Keserves adó lesz az, mert olyanoknak is kell majd fizetni a kiknek épenséggel nincs rá szükségük. Ha 100 kor. kiadásról tárgyal a közgyűlés, akkor aggályoskodnak, de mikor a másfél millióról volt szó, akkor lekiabálták azt, a ki ellene mert szólni. Nálunk mindig előbb csináljuk a terveket s aztán gondoskodunk a fedezetéről. S most majd olyan áron kell felvennünk, a hogyan kapjuk. A ki új dolgokat akar, alapon részvénytársaságot, de

ne a város pénzével gazdálkodjék. A kinek pénze nincs, az ne modernizáljon. A gazdag teheti, de a koldus hallgasson. Ha valahol, hát itt áll az a közmondás: si duo facium idem, non est idem. — Mikor a tisztviselők fizetésének föl-emeléséről volt szó, azt mondták, hogy van a városnak sok künn levő követelése. Azt behajtják s meg lesz a fedezet. Mikor aztán a tétel meg volt szavazva, ennek a tételnek a megvalósítására senki sem gondolt többé. Azt is beszéltek, hogy milyen nagyszerű lesz a közigazgatásunk, milyen pompásan dolgoznak majd a tisztviselők, ha jobban fizetik őket. A tapasztalat szerint egy szikrányival sem jobban. Széchényi István gróf azt mondta: dolgozzál, takarékoskodj, tanulj, aztán paradézshatsz. Mi épen megfordítva csináljuk. S az emberi nyomoruság 90 %-ka onnan származik, mert ugyanígy csinál. Általánosságban sem szavazza meg a költségvetést.

Pisky László v. b. t. helyesli Kégl Miklós eszejárását. Csupán a vízvezetékre vonatkozólag akarja megnyugtanni, hogy az jövedelmező vállalat lesz. A város gazdálkodását a képzelhető leg-tökéletlenebbnek tartja. Ezt meg kell állítani. Be kell szüntetni a gazdálkodásnak azt a részét, a mely anyagi kárral jár. A mi pótdadónk nem 75, hanem tulajdonképpen 93 százalék. Megjegyzéseit a részletekre tartja fenn.

Saára Gyula dr. v. b. t. szerint a pótdadó emelkedését a személyi kiadások, a nyugdíj emelkedése okozza. Mikor a fizetésrendezésről volt szó, ő jelezte már akkor, hogy a megjelölt fedezet csak rövid időre szól. Legsomorúbb jelenségnek azt tartja, hogy 16% pótdadó emelkedéssel szemben semmi érdemleges haladásra nem mutathatunk rá. Igaz, hogy a legrosszabb helyzetet teremtették. Ha évtizedekkel előbb megkezdett volna a fokozatos haladást, most nem kellene egyszerűen ilyen horribilis összegről beszélnünk. Mivel látja azt, hogy az adott körülmények közt kedvezőbb költségvetést összeállítani nem lehet, a költségelirányzatot általánosságban elfogadja.

Ifj. Lits Ferenc v. b. t. tudja, hogy minden községnek szüksége van költségvetésre, ha működni akar. De a pénzzel takarékosan kell bánni. Utal a városi munkásokra, a kik heteken keresztül csak a napot lopják s mikor a fizetés napja eljön, pontosan felveszik a bérüket. A kicsiről lehet a nagyra következtetni. Szigorú ellenőrzést követel minden vonalon. A költségelirányzatot általánosságban sem fogadja el.

Holly Géza dr. utal a költségelirányzattal szemben való ellenszenvre. A városi költségelirányzat nem hasonlít a parlamenthez, ott a megszavazás a bizalom kérdése. Fogadjuk el általánosságban a költségelirányzatot, de a részleteknél mondjuk meg a hibákat. Utal a készülő adóreformra, a mely a város háztartásában is lényeges változást fog előidézni. Ezt figyelembe kell majd venni.

Havranek József polgármester Kégl Miklós és Pisky László biztagok szavaira reflektál, a kik a rohamos haladást vetették szemlünkre. Ezt igazságosan Fehérvárra nem lehet mondani. (Igaz! Úgy van!) Hasonlítunk össze más városokkal s azt látjuk, hogy mi ugyancsak keveset tettünk még a modern haladás terén. Hogy az iskola nádfedélű házikóba legyen, hogy fagygyertya mellett olvassuk az újságot, azon túl vagyunk már. Ma mások a viszonyok. A napszamos is kanapét rak már a szobájába. A mit az egyes megtesz, azt kell követni az erkölcsi testületnek is. A magán ember akkor épít, ha a tőkét össze-

Mai lapunk 4 oldal.

0000510

